

ZAALTEKST

Het Harde Potlood
Onder Alle Omstandigheden
donderdag 24 september t/m 10 januari 2010
21rozendaal, Enschede

Kunstenaarscollectief Het Harde Potlood tekent en knutselt op de meest uiteenlopende manieren. Hun tekeningen beperken zich niet tot papier of het platte vlak en hun materialen niet tot de geijkte tekenmaterialen. De grote tekeningen, papieren installaties, 'follies' en korte performances bevatten de typerende Potlood humor, fantasie en vindingrijkheid.

Gedurende de looptijd van de tentoonstelling legt Het Harde Potlood in 21rozendaal een 'tuin' aan van tekeningen en constructies van plastic, hout en vooral veel papier. De tentoonstelling blijft voortdurend in beweging. Wat in een normale tuin de planten zijn, zijn in de tuin van Het Harde Potlood de tekeningen. Tekeningen van plantaardige en landschappelijke vormen, die gedurende de maanden dat de expositie loopt ontkiemen, groeien, woekeren, verwelken en sterven. Het collectief is onder openingstijden regelmatig aan het werk in de tuin die daardoor voortdurend verandert.

Een tuin is een afgebakend, geordend stuk levende natuur, dat naar gelang de seizoenen en omstandigheden steeds uiteen valt en zichzelf weer bij elkaar raapt. Alles in een tuin hangt en werkt met elkaar samen. Als tuinier maak je gebruik van een bepaalde kennis van al die natuurlijke processen, maar je kan niet anders dan mogelijkheden scheppen. Het is een vorm van magie, waar je je in kan mengen en een rol kan spelen, maar je controle is beperkt. Het Harde Potlood vergelijkt het functioneren van hun kunstenaarscollectief met tuinieren. Voor een deel heeft de individuele kunstenaar uit het collectief invloed op de tekening, voor een ander deel gaat het collectief haar eigen gang. Doordat de tentoonstelling geen 'affe' expositie is maar een werk-in-uitvoering, krijg je als bezoeker een kijkje in de keuken van Het Harde Potlood.

Blog

Het Harde Potlood houdt een blog (weblog of digitaal logboek) bij over planten, tuinen en tuinieren. De blog is een virtuele composthoop, een verzameling van film- en videofragmenten, kunstwerken, citaten en andere vondsten die Het Harde Potlood tijdens het werken aan de tentoonstelling tegenkomt en de moeite waard vindt. Dit wordt afgewisseld met eigen teksten, schetsen, beelden en proefnemingen die verband houden met de tentoonstelling. Bekijk het blog thuis of hier in de tentoonstelling op het 'terras' dat is uitgerust met laptop en internetverbinding.
<http://onderalleomstandigheden.wordpress.com>

Voorstellingen

De tentoonstelling vormt het decor voor drie korte voorstellingen van Het Harde Potlood op:
Zaterdag 26 september 2009, 15.30 uur, opening met performance In Het Wilde Weg
Zondag 29 november 2009, 15.00 uur, De Grote Plantenshow 1
Zondag 10 januari 2010, 15.00 uur, finissage met De Grote Plantenshow 2 en uitslag Zesde Zintuig Tekenwedstrijd.

Zesde Zintuig Tekenwedstrijd

Vanaf donderdag 5 november wordt de achterste ruimte ook bij de tentoonstelling betrokken. Dan kan iedereen van 0 – 88 jaar mee tekenen aan de Zesde Zintuig Tekenwedstrijd.

Biografie

Het Harde Potlood is een kunstenaarscollectief dat gevormd wordt door Richtje Reinsma (1979), Roosmarijn Schoonewelle (1980) en Heleen Wiemer (1978) en in 2006 in Amsterdam is opgericht. Hun werk was te zien op De Kunstvlaai in Amsterdam (2006, 2008), RC De Ruimte in IJmuiden (2007) en W139/Basement in Amsterdam (2007). Van 2007 tot 2008 verschenen hun illustraties regelmatig in NRC Next. Het Harde Potlood trad op als tekenjockey op de mister Motley Party (2006) en gaf ook acte de presence tijdens festival Lowlands (2009).

PERSBERICHT IN HET WILDE WEG

Kunstenarscollectief Het Harde Potlood
Tentoonstelling *Onder Alle Omstandigheden*
donderdag 24 september 2009 t/m zondag 10 januari 2010
Opening zaterdag 26 september, 15.30 uur
21rozendaal, Enschede

De tentoonstelling wordt geopend met de performance *In het Wilde Weg* door Het Harde Potlood en Jochem van Tol. Hanne Hagenaars, hoofdredacteur van tijdschrift mister Motley, vertelt en DJ Miss Milly (ex-Potlood) draait plaatjes na afloop.

Kunstenarscollectief Het Harde Potlood tekent op de meest uiteenlopende manieren. Hun tekeningen beperken zich niet tot papier of het platte vlak en hun materialen niet tot de geijkte tekenmaterialen. Gedurende de looptijd van de tentoonstelling laten zij een papieren tuin groeien die bestaat uit grote tekeningen, papieren installaties, follies en performances. Deze bevatten de typerende Potlood humor, fantasie en vindrijkheid. Het collectief is onder openingstijden regelmatig aan het werk in de tuin, die daardoor voortdurend verandert. Het Harde Potlood vergelijkt haar manier van werken met tuinieren. Voor een deel heb je invloed op de tuin, voor een ander deel gaat de natuur (of het collectief) haar eigen gang. Door de opzet van de tentoonstelling - een werk-in-uitvoering in plaats van een affe tentoonstelling - en het concept van de tuin geeft Het Harde Potlood de bezoeker een kijkje in de keuken. Via het blog is te volgen wat de inspiratiebronnen, overwegingen en ontwikkelingen in de tentoonstelling zijn:
www.onderalleomstandigheden.wordpress.com

Opening performance:

Performance *In Het Wilde Weg*, zaterdag 26 september 2009 om 15.30 uur
door Het Harde Potlood en Jochem van Tol

Tijdens de performance *In Het Wilde Weg* ligt een ruimtevullend vel papier op de grond, waarop je een tekening ziet en hoort ontstaan. De lijnen, vlekken, stippen en krassen worden voortgebracht door ongewone tekeninstrumenten waar onder potloodharken en een inktfontein.

Andere activiteiten:

Zondag 29 november 2009, 15.00 uur, De Grote Plantenshow 1
Zondag 10 januari 2010, 15.00 uur, finissage met De Grote Plantenshow 2 & uitslag Het Zesde Zintuig Tekenswedstrijd

Biografie Het Harde Potlood:

Het Harde Potlood is een kunstenaarscollectief dat gevormd wordt door Richtje Reinsma (1979), Roosmarijn Schoonewelle (1980) en Heleen Wiemer (1978) en in 2006 in Amsterdam is opgericht. Hun werk was eerder te zien in De Kunstvlaai in Amsterdam (2008), RC De Ruimte in IJmuiden (2007) en W139 in Amsterdam (2007). Van 2007 tot 2008 verschenen hun illustraties regelmatig in NRC Next. Het Harde Potlood trad op als tekenjockey op de mister Motley Party (2006), deed aan 'bezoekersverwerking' in de Chiellerie en op de Kunstvlaai in Amsterdam (2006) en ontwikkelde een mobiel decor en performance voor 'De wereld van de SLAA' in Paradiso en De Balie in Amsterdam (2007). Tijdens festival Lowlands (2009) verzorgde Het Harde Potlood de visuele verslaggeving die geprojecteerd werd op schermen op het Lowlands terrein. De drie leden van het collectief werken ook als zelfstandige kunstenaars in verschillende media.

Biografie Jochem van Tol:

Jochem van Tol (1983) studeerde Art & Science aan de kunstacademie in Den Haag. Hij bedenkt, onderzoekt en bouwt klankobjecten en werkt daarbij onder andere met papier. Met zijn Papier-Ensemble toerde hij gedurende 2008 door Nederland. In 2009 studeerde hij af met *Vel, etude #5 voor papier*, een installatievoorstelling bestaande uit een reusachtig vel papier dat in beweging werd gezet door de hitte van licht.

GrensWerk festival:

De tentoonstelling vindt plaats in het kader van het GrensWerk festival.

nanda janssen curator / writer tel +31(0)620302546 mail@nandajanssen.nl www.nandajanssen.nl bank 36 38 68 372 btw NL.163288392.B.01 kvk 302657190000

PERSBERICHT DE GROTE PLANTENSHOW 1

Het Harde Potlood presenteert:
De Grote Plantenshow 1
zondag 29 november 15.00 uur
21rozendaal, Enschede

duur: ongeveer 20 minuten
gratis toegang

'De Grote Plantenshow 1' is een combinatie van poppenkast, showballet en defilé in een handgemaakte tuin. Papieren bomen, struiken en planten komen op en gaan af, het waait en er valt sneeuw. Achter heggen komen hoofden op stokjes langs. Er wordt een boom omgezaagd en een plant wint een prijs.

Kunstenaarscollectief Het Harde Potlood laat sinds september een papieren tuin in 21rozendaal groeien. Een tuin die bestaat uit grote tekeningen, papieren installaties en follies. Het collectief is onder openingstijden regelmatig aan het werk in de tuin, die daardoor voortdurend verandert. Papieren klimop woekert over de muren, een papieren hekwerk geeft toegang tot een getekende plantenwereld en een inktfontein kabbelt lieflijk. De tuin dient ook als decor voor korte voorstellingen. Zo vond op zaterdag 26 september de voorstelling In Het Wilde Weg plaats en wordt op zondag 10 januari 2010 de finissage gehouden met De Grote Plantenshow 2 en de uitslag van de Zesde Zintuig Tekenwedstrijd. Op het blog zijn niet alleen de inspiratiebronnen voor de tentoonstelling te zien, maar zijn ook de voorbereidingen voor De Grote Plantenshow te volgen en kan teruggekeken worden naar de eerdere voorstelling In Het Wilde Weg: <http://onderalleomstandigheden.wordpress.com>.

De tentoonstelling 'Onder Alle Omstandigheden' duurt van donderdag 24 september 2009 t/m zondag 10 januari 2010.

Biografie Het Harde Potlood:

Het Harde Potlood is een kunstenaarscollectief dat gevormd wordt door Richtje Reinsma (1979), Roosmarijn Schoonewelle (1980) en Heleen Wiemer (1978) en in 2006 in Amsterdam is opgericht. De drie leden van het collectief werken ook als zelfstandige kunstenaars in verschillende media.

PERSBERICHT DE GROTE PLANTENSHOW 2

Het Harde Potlood presenteert:

Finissage met De Grote Plantenshow 2 - De Finale & uitslag Zesde Zintuig Tekenwedstrijd
zondag 10 januari 15.00 uur
21rozendaal, Enschede

Al drie maanden ontluikt en verlept een verscheidenheid aan handgemaakte gewassen in de papieren tuin die Het Harde Potlood in 21rozendaal heeft aangelegd. Nu is de tijd van afbraak en ondergang nabij. De tentoonstelling Onder Alle Omstandigheden bloeit uit op 10 januari. Maar de planten verlaten het pand niet zonder slag of stoot. Met een laatste, hartveroverende stuip van een alles vernietigende levensdrang geven zij acte de présence in De Grote Plantenshow 2, De Finale. Geboomte, struiken en grassen staan elkaar naar het leven en knokken tot de laatste druppel uit hun wortels verdwenen is. Geen wolk of rots belemmert hen in hun strijd om het bestaan.

Na De Grote Plantenshow 2 vindt de uitreiking van de Zesde Zintuigwedstrijd plaats.

Praktische informatie

Duur De Grote Plantenshow 2: ongeveer 20 minuten
Gratis toegang

Achtergrondinformatie

Kunstenarscollectief Het Harde Potlood laat sinds 24 september een papieren tuin in 21rozendaal groeien. Papieren klimop woekert over de muren, een papieren hekwerk geeft toegang tot een getekende plantenwereld en een inktfontein kabbelt lieflijk. Het collectief is onder openingstijden regelmatig aan het werk in de tuin, die daardoor voortdurend verandert. De tuin dient ook als decor voor korte voorstellingen. Zo vond op zaterdag 26 september de voorstelling In Het Wilde Weg plaats en op zondag 29 november De Grote Plantenshow 1. Op het blog zijn de voorbereidingen voor De Grote Plantenshow 2 te volgen en kan teruggekeken worden naar de eerdere voorstellingen:
<http://onderalleomstandigheden.wordpress.com>.

De tentoonstelling 'Onder Alle Omstandigheden' duurt tot en met 10 januari 2010.